

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel wydania aktu

Projekt zakłada zmianę rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 września 2019 r. w sprawie okresów służby i wypoczynku członków załóg statków powietrznych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego (Dz. U. poz. 1860), wydanego na podstawie art. 103ca ust. 10 ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2022 r. poz. 1235, z późn. zm.).

Powyższe rozporządzenie reguluje m.in. w odniesieniu do członków załóg statków powietrznych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu w służbie ratownictwa medycznego kwestię możliwości wydłużenia okresu pełnienia czynności lotniczych.

Obowiązujące przepisy ograniczają okres pełnienia czynności lotniczych przez załogi statków powietrznych wykonujących przewóz lotniczy przy użyciu samolotu w służbie ratownictwa medycznego, co utrudnia Lotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu wykonywanie lotów z pacjentem zarówno tych ratowniczych, jak i transportowych, na długich dystansach.

Lotnicze Pogotowie Ratunkowe realizuje medyczne czynności ratunkowe i lotniczy transport sanitarny wobec pacjentów będących w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, który często obejmuje także stan zagrożenia życia. W swojej codziennej pracy stoi przed wyzwaniem realizacji również transportów dalekiego zasięgu, np. do Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Tego rodzaju misje wiążą się z długim okresem sprawowania opieki nad pacjentem, który nierzadko wymaga pełnej uwagi ze strony personelu medycznego przez kilka, a nawet kilkanaście godzin. Zlecaniodawcą lotów międzynarodowych są zwykle polskie szpitale, które wyczerpały swoje możliwości terapeutyczne wobec ich pacjentów. Często też transporty zlecają: Narodowy Fundusz Zdrowia, Minister Zdrowia, Minister Spraw Zagranicznych bądź Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Wszystkie zlecenia charakteryzują się potrzebą przetransportowania pacjenta bardzo obciążonego, np. z niewydolnością oddechową lub wielonarządową, skrajnych wcześniaków, z zastawkami komorowo–otrzewnowymi, po licznych chemioterapiach osłabiających cały organizm, zależnych od respiratoroterapii czy innego sprzętu medycznego podtrzymującego funkcje życiowe. Celem transportu międzynarodowego jest podjęcie leczenia niedostępnego w kraju – zabiegów kardiologicznych, leczenia wyspecyfikowanego dla danego pacjenta. Stan tych pacjentów

w każdej chwili, szczególnie w trakcie lotu, może ulec pogorszeniu. Mimo najlepszego sprzętu medycznego na pokładzie statku powietrznego i wykwalifikowanego personelu medycznego, pacjent w stanie nagłym będzie najbezpieczniejszy w szpitalu, z pełnym zapleczem diagnostycznym i terapeutycznym. Niestety w obecnie obowiązujących przepisach, na załogi Lotniczego Pogotowia Ratunkowego są nałożone ograniczenia dotyczące okresu pełnienia czynności lotniczych, które praktycznie uniemożliwiają wykonywanie lotów dalekiego zasięgu w sposób nieprzerwany. Ponadto doświadczenia Lotniczego Pogotowia Ratunkowego wskazują, że w trakcie wykonywania lotu planowego np.: do Londynu, który na etapie jego przygotowania nie wskazywał na potencjalne zagrożenie przekroczenia okresu pełnienia czynności lotniczych przez załogę statku powietrznego, mogą wystąpić nieprzewidziane okoliczności skutkujące brakiem możliwości powrotu załogi do Polski, do miejsca stacjonowania statku powietrznego, i w konsekwencji uniemożliwiające pełnienie gotowości do realizacji standardowych oraz statutowych misji na terenie kraju.

Obowiązujące przepisy przewidują w § 16 rozporządzenia możliwość wydłużenia okresu pełnienia czynności lotniczych członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu w służbie ratownictwa medycznego w przypadku udziału w akcji ratowniczej albo nieprzewidzianych okoliczności podczas operacji lotniczej, jednak rozwiązania te nie są wystarczające. Specyfika działania Lotniczego Pogotowia Ratunkowego powoduje, że konieczne jest uwzględnienie w mających zastosowanie do tego podmiotu przepisach zarówno aspektów lotniczych, jak i medycznych, a w konsekwencji także potencjalnej sytuacji wystąpienia w trakcie transportu sanitarnego kumulacji czynników ryzyka z obu tych obszarów, skutkującej opóźnieniami większymi niż w przypadku standardowego przewozu lotniczego.

Z uwagi na powyższe, konieczna jest zmiana obowiązujących przepisów w zakresie możliwości wydłużenia okresu pełnienia czynności lotniczych w odniesieniu do członków załóg statków powietrznych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu w służbie ratownictwa medycznego, w celu ich dostosowania do potrzeb Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, przy zachowaniu odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa.

II. Przedstawienie rzeczywistego stanu w dziedzinie, która ma być unormowana

Zgodnie z § 13 obowiązującego rozporządzenia, wydłużenie okresu pełnienia czynności lotniczych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną

oraz w służbie ratownictwa medycznego jest możliwe w przypadku zwiększenia składu personelu lotniczego statku powietrznego w załodze wieloosobowej o:

- 1) drugi pełny skład – wówczas okres pełnienia czynności lotniczych określony w pkt 1.3 OPS 1.1105 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91 może zostać wydłużony do 17 godzin, a nieprzerwany czas lotu – do 15 godzin;
- 2) jednego pilota, który ma uprawnienia do pełnienia funkcji dowódcy statku powietrznego na danym typie statku powietrznego – wówczas okres pełnienia czynności lotniczych określony w pkt 1.3 OPS 1.1105 w części Q załącznika III do rozporządzenia nr 3922/91 może zostać wydłużony do 15 godzin, a nieprzerwany czas lotu – do 12 godzin.

Załoga statku powietrznego w składzie zwiększonym w sposób określony powyżej nie może wykonywać więcej niż dwóch lądowań.

Jeżeli planowany okres pełnienia czynności lotniczych członków personelu lotniczego w zwiększonym składzie wynosi:

- 1) mniej niż 16 godzin – członkom personelu lotniczego niewykonującym czasowo czynności zapewnia się rozkładane fotele oddzielone od reszty załogi i miejsc dla pasażerów;
- 2) 16 lub więcej godzin – członkom personelu lotniczego niewykonującym czasowo czynności zapewnia się miejsca do leżenia oddzielone od reszty załogi i miejsc dla pasażerów.

Jednocześnie zgodnie z § 16 obowiązującego rozporządzenia, wydłużenie okresu pełnienia czynności lotniczych członka załogi statku powietrznego w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu w służbie ratownictwa medycznego w ciągu kolejnych 24 godzin może nastąpić za zgodą dowódcy statku powietrznego, nie więcej niż 2 razy w ciągu kolejnych 7 dni w przypadku:

- 1) udziału w akcji ratowniczej – o 2 godziny;
- 2) nieprzewidzianych okoliczności podczas operacji lotniczej – o 3 godziny.

III. Różnica między dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym (przewidywane skutki prawne wejścia aktu w życie)

W celu zabezpieczenia realizacji misji przez Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, a także zapewnienia bezpieczeństwa załóg tego przewoźnika proponuje się następujące zmiany w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 16 września 2019 r. w sprawie okresów służby i wypoczynku członków załóg statków powietrznych w przewozie lotniczym przy użyciu

samolotu wykonywanym taksówką powietrzną, w załodze jednoosobowej oraz w służbie ratownictwa medycznego.

Zmiana § 2, polegająca na dodaniu pkt 5a i 5b, ma na celu wprowadzenie definicji pokładowych miejsc wypoczynku typu A i typu B dla załogi statku powietrznego, na potrzeby regulacji dodawanej w § 15a.

Dodawany § 7a zawiera rozwiązanie zapewniające członkom załóg statków powietrznych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu w służbie ratownictwa medycznego stosownego wypoczynku po wydłużonym okresie pełnienia czynności lotniczych.

Zmiana § 13 ust. 1 polega na usunięciu z przepisu normującego zagadnienie wydłużenia okresu pełnienia czynności lotniczych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym taksówką powietrzną oraz w służbie ratownictwa medycznego ze względu na zwiększenie składu personelu lotniczego w załodze wieloosobowej regulacji dotyczącej służby ratownictwa medycznego, w związku z wprowadzaniem dla służby ratownictwa medycznego w projektowanym § 15a odrębnym rozwiązaniem w tym zakresie.

Dodawany § 15a reguluje wydłużony okres pełnienia czynności lotniczych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu wykonywanym w służbie ratownictwa medycznego ze względu na zwiększenie składu personelu lotniczego w załodze wieloosobowej. Stosownie do projektowanej regulacji wydłużenie okresu pełnienia czynności lotniczych będzie możliwe w przypadku zapewnienia członkowi załogi statku powietrznego niewykonującemu czasowo czynności pokładowego miejsca wypoczynku typu A albo typu B dla załogi statku powietrznego oraz środków zaciemniających i łagodzących hałas, a ponadto zwolnienia członka załogi statku powietrznego od zajęć w czasie lotu co najmniej na czas określony w projektowanym załączniku nr 1a do rozporządzenia, z zastrzeżeniem, że nieprzerwany czas zwolnienia od zajęć będzie wynosił co najmniej:

- 1) 2 godziny – w przypadku członka personelu lotniczego wykonującego operację ostatniego lądowania statku powietrznego;
- 2) 1 godzinę 30 minut – w przypadku członka załogi statku powietrznego innego niż członek personelu lotniczego, o którym mowa w pkt 1.

Załoga statku powietrznego w składzie zwiększonym w sposób określony powyżej będzie mogła wykonać do czterech lądowań, co stanowi zmianę względem mającej zastosowanie dotychczas do tego rodzaju załogi statku powietrznego normy § 13 ust. 2, ograniczającej limit lądowań do dwóch.

Dodanie załącznika nr 1a do rozporządzenia jest związane z zarządzaniem zmęczeniem załóg statków powietrznych w przewozie lotniczym w służbie ratownictwa medycznego na akceptowalnym poziomie przez zapewnienie członkom załóg statków powietrznych niezbędnych okresów odpoczynku, łagodzących skutki zmęczenia.

Wprowadzane regulacje są wzorowane na rozwiązaniach zawartych w dokumencie Agencji Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA) NPA 2017-17. Jednocześnie są zgodne z przepisami ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze, w szczególności z normującym czas pracy członków załóg statków powietrznych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu przepisem art. 103 ust. 2 zdanie pierwsze, zgodnie z którym w stosunku do członków załóg statków powietrznych w przewozie lotniczym przy użyciu samolotu mogą być stosowane rozkłady czasu pracy, w których jest dopuszczalne przedłużenie wymiaru czasu pracy do 18 godzin na dobę w locie długodystansowym.

Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, stosownie do art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461). Jest to okres w pełni wystarczający, aby podmioty zainteresowane zapoznały się z wprowadzonymi zmianami. Statki powietrzne będące na wyposażeniu Lotniczego Pogotowia Ratunkowego spełniają wprowadzane wymagania. Również w odniesieniu do obsady statków powietrznych nie identyfikuje się konieczności zastosowania dłuższego okresu dostosowawczego. Z uwagi na zakres wprowadzanych zmian nie jest niezbędne zamieszczenie w projekcie rozporządzenia przepisów przejściowych lub dostosowujących.

Nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do zmiany obowiązujących przepisów środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

IV. Informacje związane z procedowaniem projektu

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbinglej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348), projekt rozporządzenia zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2023 r. poz. 221, z późn. zm.).